

Lokalt fastlegeinitiativ godt mottatt

■ MARIT VIDRINGSTAD *Allmed legesenter i Hammerfest*

Fastleger i Hammerfest satte bruk av anabole steroider på dagsorden i hjemkommunen. Om de får treningssentrene med på laget gjenstår å se.

BAKGRUNN: Hammerfest er en by i Vest-Finnmark med 10 100 innbyggere. Byen ligger på 70 grader nord og er en av verdens nordligste. Viktigste næringer er fiskeri og petroleumsindustri. En by i sterk vekst. Hammerfest har p.t. 13 fastlegehjemler.

Våren 2012 var representanter for det lokale politidistriktet invitert til legesenteret hvor jeg jobber, Allmed

Legene ved Allmed legesenter i Hammerfest var usikre på i hvilken grad det ble drevet aktivt antidopingarbeid ved treningssentrene i kommunen og ble enige med politiet om et felles initiativ.

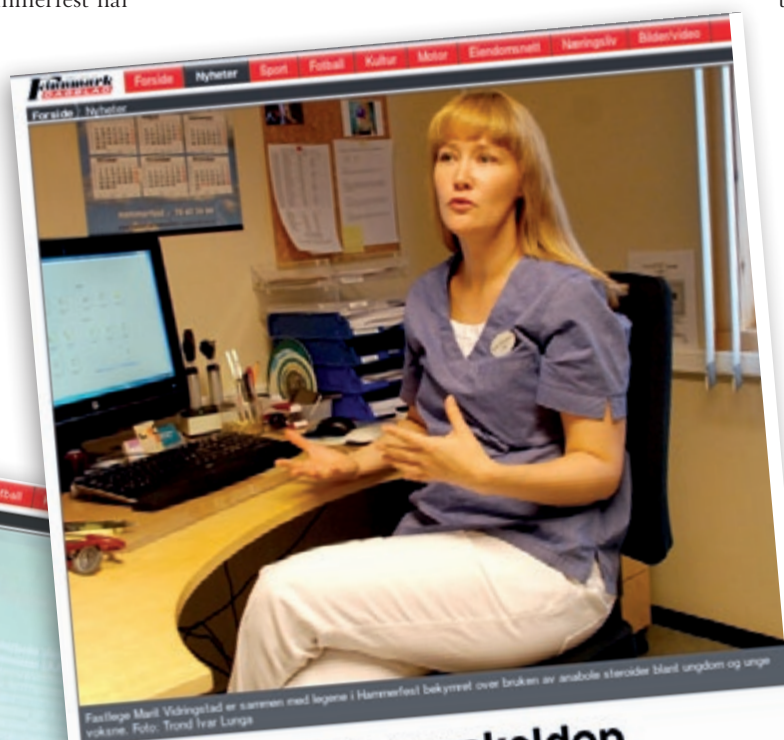
Legesenter, i Hammerfest. Anledningen var det månedlige fagmøtet for leger og hjelpepersonell. Vi ønsket nærmere informasjon om hvordan politiet mente 'ståa' var i lokal-

samfunnet vårt når det gjaldt rusproblematikk, herunder også medikamentmisbruk.

Under dette møtet tok vi opp vår bekymring omkring bruk av anabole androgene steroider (AAS). Vi hadde over lang tid sett med bekymring på denne bruken blant ungdom/unge voksne i kommunen.

Den siste folkehelseprofilen for vår kommune indikerte tydelig at vi har flere pasien-

ter som medisineres mot psykiske lidelser, enn landsgjennomsnittet. Det var ikke det at vi nødvendigvis mistenkte at brukere av AAS var overrepresenterte i Hammerfest, men vi hadde, og har, en klar følelse av at bruken, enten alene eller sammen med (il-)legale rusmidler, dessverre ofte fører til økt aggresjonsnivå med påfølgende grove voldsepisoder, psykisk sykdom som angst, depresjon og i verste fall psykosar. De samfunnsmessige konsekvensene er trolig betydelige. I tillegg kommer selvsagt lista over

Fastlege Marit Vidringstad er sammen med legene i Hammerfest bekymret over bruken av anabole steroider blant ungdom og unge voksne. Foto: Trond Ivar Lunga

Slår alarm om muskeldop
Sammen med 12 andre fastleger går Marit Vidringstad ut og advarer mot bruk av anabole steroider blant ungdom og unge voksne.

TROND IVAR LUNGA
Publisert 30.09.2012 kl 11:45 Oppdatert 31.09.2012 kl 07:58

"Gutter kan få pupper. Det ser vi på legekontoret"

TROND IVAR LUNGA
Publisert 16.10.2012 kl 19:23 Oppdatert 16.10.2012 kl 20:15

de kroppslige bivirkningene, mange av dem særs alvorlige.

Vi ga også tilbakemelding om at vi syntes å se en påfallende sammenheng mellom bruk av AAS og misbruk av (il-)legale rusmidler, og kriminell adferd. Vi frykter at disse miljøene kan virke rekrutterende på hverandre. Det har hele tiden vært vårt inntrykk at brukerne av AAS i utstrakt grad trener på treningsstudioer framfor i mer organiserte idrettslag.

Alt i alt var vi usikre på i hvilken grad det ble drevet aktivt antidopingarbeid ved treningssentrene i kommunen. Vi ble enige med politiet om et felles initiativ.

Det finnes i dag ingen hjemmel for å kreve dopingtester av medlemmer på treningssentre. Likevel kan man ved et treningssenter velge å ha en antidoping-policy som sier at man må slutte opp om senterets policy for å kunne bli medlem. I praksis vil dette si at man ved kontraktsinngåelse må samtykke til å la seg bli testet. Om eller når dagen kommer, kan man selvsagt nekte å la seg teste, men man må da også regne med å måtte avbryte medlemskapet.

Antidoping Norge (ADN) har nylig utviklet antidopingprogrammet «Rent Senter». Programmet har en årlig kostnad på 5500,- for treningssentrene som benytter seg av tilbudet.

Vi ønsket å se en tydeligere holdning – Nei til doping.

Det ble derfor skrevet en oppfordring til de to lokale treningssentrene hvor hovedbudskapet var: Inngå samarbeid med Antidoping Norge, ha et økt fokus på forebyggende arbeid og fortsett jobben med å formidle kunnskap om hvordan man får til best effekt av treningen gjennom riktig trening og riktig kosthold. Vurder kunnskapskampanjer om

doping! Oppfordringen var signert av samtlige fastleger, samt kommuneoverlegen.

Oppfordringen ble også publisert på Facebook-siden til Vest-Finnmark Politidistrikt, med stor og positiv respons.

Lokalavisa Finnmark Dagblad laget reportasje hvor en tidligere bruker fortalte sin historie, og hvor stasjonssjefen ved politikammeret uttrykte sin medbekymring.

I forlengelsen av dette ble undertegnede invitert til ungdomsklubben Bootleg, som ønsket å arrangere temakveld om AAS. Det ble holdt foredrag fra en leges perspektiv, og en tidligere bruker, nå med-driver på ett av treningssentrene, fortalte om sine erfaringer med bruk av anabole steroider. Disse erfaringene lå tilbake i tid, men gjorde inntrykk på tilhørerne, og hans historie endte som første-sideoppslag i lokalavisa.

Underveis var det nokså stille fra daglige ledere av de to treningssentrene. Den ene uttalte til lokalavisa:

«Vi synes det er flott at fastlegene har fokus på dette. Likevel opplever vi ikke dette som et stort problem hos oss, selv om vi har bortvist en person der vi hadde mistanke om bruk av anabole steroider».

Den andre uttalte at bruk av anabole steroider heller ikke var et problem hos ham.

«– Mine medlemmer vet hva min holdning til dette er. Jeg er sterkt imot bruk av dopingmidler. Det ødelegger helsa. Jeg har aldri merket at noen har brukt anabole steroider på gymmet mitt, selv om jeg dessverre ikke kan utelukke det helt.»

Førstnevnte daglige leder svarer i en e-post til undertegnede at styret skal se på mulighetene for et samarbeide med Antidoping Norge, men at kostnadene dersom ADN skal gjennomføre dopingtester på deres medlemmer

vil bli uforholdsmessig høye. De er bedt om å kontakte kommunen, som satser sterkt på folkehelse, for å se om det er mulig å søke tilskudd til dette. Sistnevnte daglige leder svarte aldri legene direkte på oppfordringene, heller ikke ved gjentatte kontakter fra oss.

Temaet anabole steroider synes å være ømtålig. Det er ikke det største helsemessige problemet, hverken lokalt eller nasjonalt. Det er likevel vårt klare inntrykk at det er et viktig problem å ta tak i, både for å forebygge alvorlige helsemessige konsekvenser for den enkelte, men også for å forebygge rusmisbruk og kriminalitet i kommunen.

Det synes viktig å ta fatt i førstegangsbrukere, men også å tørre å vise en tydelig «Nei til doping»-holdning mot de få personene som bruker anabole steroider som et virkemiddel i 'profesjonell kroppsbygging' eller fitness-karriere.

Det er vanskelig å danne en felles front mot et problem som langt på vei bestrides fra treningssentrene. De ytrer ønske om å drive holdningsskapende arbeid mot et problem de langt på vei bestrider faktisk er et problem hos dem. Det er forvirrende. I mellomtida fortsetter vi å treffe disse pasientene til konsultasjoner: rus, depresjoner, infeksjoner, forhøyede leverparametre, gynekomasti, akne, voldsepisoder, arbeidskonflikter, problemer med politiet og med medikamenter.

Vi satte en sak på dagsorden. Vi fikk til sammen tre store oppslag i lokalavisa og positive tilbakemeldinger fra befolkningen. Vi håper å etterhvert få treningssentrene med på laget.

marit.vidringsstad@hotmail.com

FOTO: KORZHENKO DARIYA

